

NOVI UVEZ

Glasilno Zagrebačkog knjižničarskog društva

GODINA III.

BROJ 3

SRPANJ 2005

ISSN 1845-2442

<http://www.zkd.hr>

NOVI UVEZ 2

Glasilo Zagrebačkog knjižničarskog društva

Izdaje:

Zagrebačko knjižničarsko društvo
Starčevićev trg 6, 10 000 Zagreb
Telefon: 4572-344, 6164-210; faks 4572-087
<http://www.zkd.hr>

Godina III.
Srpanj 2005.

Glavni i odgovorni urednik:

Dunja-Marija Gabriel

Urednici

Jagoda Matovina, Zrinka Krišković, Irena Pilaš, Tomislav Silić, Željko Vrbanc

Suradnici u ovom broju:

SADRŽAJ OVOGA BROJA:

MEĐUNARODNA NATJECANJA UČENIKA I SUDJELOVANJE ŠKOLSKE KNJIŽNICE	2
MMM... ČOKOLADA	4
U RODINOM KRAJU	4
DEVEDESET I DEVET PJESAMA I JOŠ JEDNA	5
PRIKUPLJAJU SE KNJIGE ZA NOVU KNJIŽNICU U MARIJI GORICI	6

RIJEČ "NOVE" UREDNICE

Drage kolegice i kolege, članovi Zagrebačkog knjižničarskog društva!

Pred nama je treći po redu broj glasila naše Udruge s pet novih priloga iz naših knjižnica. Što se u ovoj godini novog dogodilo, osim izbora nove predsjednice Društva i nove urednice glasila? Događanja u prvoj polovici godine bila su intenzivna, s brojnim aktivnostima. Iza nas je izborna skupština Društva u veljači i konstituirajući sastanak Upravnog odbora ZKD-a u ožujku. Nakon toga je u travnju u suradnji s Knjižnicama grada Zagreba organizirano predstavljanje priručnika *Pravilnik za predmetni katalog* autorica Dušanke Štrbac i Mirjane Vujić, a potom je priređena prva tribina ZKD-a u 2005. pod nazivom *Projekt Informacije o Europskoj uniji u narodnim knjižnicama na mrežnim stranicama HKD-a i osvrt na pojmovnik Eurovoc: moguća primjena za sve vrste knjižnica* koju su priredile Žaneta Baršić-Schneider, Snježana Ramljak te Vesna Turčin. Nadamo se da su izabrane teme bile zanimljive i da su Vas zainteresirale bez obzira na vrstu knjižnice u kojoj radite, jer povezivanje svih knjižnica i knjižničara u Zagrebu i Zagrebačkoj županiji u stručnom je smislu ono čemu težimo.

Za sve nas koji smo naporno radili tijekom proteklih šest mjeseci, priredili smo zanimljivo stručno putovanje. U suradnji s General-turistom organiziramo putovanje knjižničara u Irsku od 7. do 12. listopada 2005., koje uključuje i posjetu Corku - ovogodišnjem Europskom gradu kulture i njegovoj Gradskoj knjižnici. Naravno, uz obvezno turističko razgledavanje «Smaragdnog otoka» nismo zaboravili niti posjetu Nacionalnoj knjižnici Irske ni Sveučilišnoj knjižnici Trinity Collegea u Dublinu. Ako ste zainteresirani, a nadamo se da jeste, obavijest o tome pogledajte na mrežnoj stranici ZKD-a, s napomenom da je rok za prijavu do 30. srpnja u poslovnicu Generalturista u Praškoj 5 u Zagrebu.

U jesen nas, osim stručnog putovanja, očekuje rad na izmjenama Statuta ZKD-a jer mnoge članke treba izmijeniti i uskladiti kako leksički tako i pravno, a početak ćemo i s opsežnim pripremanjima prikupljanju podataka za izradu Vodiča ZKD-a. Tijekom Mjeseca hrvatske knjige planiramo obilježiti trideset godina rada našeg Društva organiziranjem proslave 100-tog rođendana barda hrvatske riječi, akademika Dragutina Tadijanovića, najstarijeg književnika na svijetu koji i u stotoj godini uspješno piše, objavljuje, uređuje i nastupa na brojnim književnim susretima. Ispunjavanjem planiranog, želimo dostojno obilježiti 30-tu obljetnicu Zagrebačkog knjižničarskog društva.

Za kraj želimo reći samo jedno: molimo, pridružite nam se u osmišljavanju sadržaja glasila *Novi uvez*, šaljite svoje priloge o aktualnim temama i događanjima iz sredina u kojima radite ili se jednostavno javite i postanite članom uredništva!

Dunja-Marija Gabriel

MEĐUNARODNA NATJECANJA UČENIKA I SUDJELOVANJE ŠKOLSKE KNJIŽNICE

RUŽA JOZIĆ
Srednja škola Sesvete, Zagreb,
srednja-skola-sesvete@htnet.hr

SONJA KOVAČEĆ
1. gimnazija, Zagreb,
info@prvagimnazija.hr

"This is our time - Ovo je naše vrijeme"

Natjecanje pod nazivom "This is our time" globalni je komunikacijski projekt koji se održava jednom godišnje pod pokroviteljstvom UNESCO-a.

Svake godine na službenoj stranici Time Project Organisation objavljuje se natječaj za osnovne i srednje škole iz cijeloga svijeta. Prijave za sudjelovanje šalju se elektroničkom poštom središnjici u Nizozemskoj.

Hrvatske škole prvi put su se uključile u ovo međunarodno natjecanje 1999. godine, zahvaljujući profesoru Zlatanu Soldi iz Geodetske tehničke škole iz Zagreba.

On je ovo natjecanje pokušao približiti i drugim kolegama i školama te im je pružio stručnu i praktičnu poduku u svezi ovog natjecanja.

Tako je njegova Geodetska tehnička škola na ovom natjecanju 1999. osvojila 1. mjesto u svijetu što je bio zavidan rezultat. Svoje znanje prenio je i drugim kolegama i školama kao što su: OŠ Nikole Tesle iz Zagreba, I. i II. gimnaziji iz Zagreba, Srednjoj Školi Sesvete iz Zagreba i drugima koji su prihvatili ovakav oblik stjecanja znanja.

Ove godine to je bio kviz pod nazivom "Unite the Nations", a održan je u povodu Međunarodnoga dana tolerancije 16. studenoga 2004. godine.

To je bio kviz znanja iz umjetnosti, športa, povijesti, zemljopisa i opće kulture iz svih zemalja sudionica. Cilj mu je omogućiti mladim ljudima suradnju putem Interneta na različite načine: od organiziranja forum-rasprava, kviz pitanja, natjecanja kao putovanja kroz vrijeme, aktivnosti vezane uz razvoj kreativnog mišljenja i uspostava internetske videoveze među mladima u svijetu.

To je učenje kroz igru i zabavu, traženje informacija klasičnim i suvremenim putem, gdje su učenici pokazali svu svoju domišljatost, kreativnost, sposobnost i znanje.

U ovogodišnjem natjecanju sudjelovalo je 159 škola iz 38 zemalja svijeta.

Kviz je sadržavao 245 pitanja iz 11 zemalja, a od toga čak 25 pitanja odnosilo se na HRVATSKU. Ovogodišnji natjecatelji bili su učenici u dobi od 12 do 19 godina.

Iznimka je bila OŠ Nikole Tesle iz Zagreba koja je proteklih godina uvijek bila među prvih pet u svijetu.

Natjecanje je počelo u petak 24.11.2004. godine u 1 sat i trajalo je 24 sata.

Ovogodišnje je Unescovo natjecanje posvećeno unapređenju dijaloga među različitim kulturama i narodima radi očuvanja svjetske baštine.

Cilj je natjecanja motiviranje mladih naraštaja da cijene i ispravno vrednuju vlastitu, ali i baštinu drugih kultura i naroda u svijetu.

Učenici su mogli koristiti sve raspoložive izvore znanja u svojim školama i školskim knjižnicama.

To je i svrha ovoga kviza : učenje i pronalaženje informacija u različitim izvorima znanja koji su im dostupni na različite načine.

Rezultati ovogodišnjeg natjecanja ili vrijeme na hrvatski način

1. mjesto – IV. gimnazija, Zagreb, Hrvatska
2. mjesto -I. gimnazija, Zagreb, Hrvatska
3. mjesto - Srednja Škola Sesvete, Zagreb, Hrvatska
4. mjesto - OŠ Nikole Tesle, Zagreb, Hrvatska
5. mjesto – II. gimnazija, Zagreb, Hrvatska
6. mjesto - F. D. Roosevelt Public School, Kanada
7. mjesto - Geodetska tehnička Škola, Zagreb, Hrvatska
8. mjesto - Business academy, Valaske Mezirici, Češka
9. mjesto - Ekonomska Škola, Pula, Hrvatska
10. mjesto - Srednja Škola Jastrebarsko, Hrvatska

Ovogodišnji su rezultati kruna uspjeha naših učenika koji su na tom natjecanju zasjeli na svjetski vrh.

Naši učenici pokazali su svoje znanje, predstavljali su sebe, svoje škole i čitav hrvatski školski sustav, ili barem entuzijazam pojedinaca u hrvatskim školama.

Uloga školske knjižnice u natjecanju učenika

1. Dobra opremljenost školske knjižnice i uloga referentne zbirke
2. Dobro osposobljeni učenici za pretraživanje svih izvora znanja
3. Timski rad u školi: učenici, nastavnici i knjižničar

1. Opremljenost školske knjižnice raznolikim i bogatim knjižnim fondom bitan je uvjet za uspješno provođenje natjecanja učenika u znanju.

To podrazumijeva:

- ◆ zastupljenost literature iz svih područja ljudskoga znanja i znanosti
- ◆ suvremena i raznolika referentna zbirka, koja uključuje; opće i stručne enciklopedije, opće, stručne i biografske leksikone, povijesne i geografske atlase, rječnike stranih riječi, rječnike klasičnih i stranih jezika, priručnike iz povijesti, geografije, umjetnosti, glazbe, športa, opće kulture, razne kronologije događaja, statističke izvještaje i sl.
- ◆ raznovrsnost stručnih i popularno-znanstvenih časopisa u školskoj knjižnici
- ◆ sadržaji na CD-ima koji nude brzo pretraživanje informacija, naročito rječnika, leksikona i enciklopedija.

2. Osposobljenost učenika za brzo pronalaženje informacija:

- ◆ posjedovanje znanja iz različitih područja znanosti, dobra opća kultura i naobrazba učenika, informiranost i interesi učenika za široka područja znanja
- ◆ osposobljenost učenika za komunikaciju na stranim jezicima, osobito znanje engleskoga jezika i drugih stranih jezika
- ◆ osposobljenost učenika za informacijske i komunikacijske tehnologije i brzo pronalaženje informacija putem Interneta
- ◆ korištenje knjižničnih kataloga (računalnih i kartičnih), radi brzog pronalaženja traženih informacija
- ◆ pronalaženje informacija putem indeksa pojmova, kazala pojmova, osobnih kazala, bibliografija, sažetaka i sl.
- ◆ komunikativnost učenika, razvijen suradnički odnos i sposobnost uspješnog timskog rada.

3. Timski rad s učenicima u natjecanju činili su: profesori informatike, povijesti, geografije, engleskoga jezika, knjižničar, ravnatelj i grupa učenika natjecatelja.

- ◆ postavljen je cilj: postići što bolji rezultat u natjecanju znanja, uz aktivno sudionništvo svih članova tima
- ◆ podjelu uloga učenicima i izbor vođe svake grupe,

uz jasne i razumljive zadatke

- ◆ uspostava komunikacije među članovima grupa radi brzog prijenosa informacija
- ◆ grupe su imale autonomnost u radu, ali i potporu svih ostalih sudionika natjecanja
- ◆ kako bi održali motivaciju do kraja, timu je bio potreban doživljaj uspjeha
- ◆ doprinoseći uspjehu tima svoje škole, izravno su doprinijeli razvoju kulture timskoga rada, a time i prepoznatljivoj kvaliteti rada svoje škole
- ◆ učenici su zaista uspješni i postigli zavidne rezultate, zahvaljujući svom radu, znanju, spretnosti, upornosti i obrazovanju kojeg su stekli u svom školovanju

Anketa provedena među natjecateljima

Pitanja postavljena natjecateljima:

1. Kako ste došli do odgovora na zadana pitanja?
  - a. putem Interneta
  - b. služeći se knjižničnom građom
  - c. na neki drugi način

2. Ako ste koristili knjižnični fond, koja vrsta građe vam je najviše poslužila?

- a. referentna zbirka (enciklopedije, leksikoni, rječnici, priručnici...)
  - b. periodična izdanja (stručni i popularno-znanstveni časopisi)
  - c. AV građa koju posjeduje vaša školska knjižnica (časopisi, rječnici i enciklopedije na CD-ima)
- Rezultati provedene ankete su sljedeći:

1.
  - a) 28,7 % učenika našlo je odgovor na Internetu
  - b) 68,3 % učenika služilo se knjižničnom građom
  - c) 3,0 % učenika našlo odgovor drugim putem (upiti upućeni nekim stručnjacima i institucijama)
2.
  - a) 92 % učenika koristilo je referentnu zbirku
  - b) 4,3 % učenika koristilo je dostupnu periodiku
  - c) 3,7 % učenika koristilo je AV građu

MMM... ČOKOLADA

RUŽICA CINDORI
Knjižnica Vladimira Nazora
djecja@kvn.hr

"Izložba se stvarno može napraviti o bilo čemu!" komentar je jedne posjetiteljice izložbe o čokoladi u Čitaonici Vladimira Nazora u Kustošiji, Vatrogasna 6.

Da je čokolada "bilo što" nikako se ne bi složili ni članovi Kluba ljubitelja čokolade, ni njihov predsjednik Boris Jurič, koji je na izložbi zastupao ovu neobičnu udrugu sladokusaca, pozivajući zainteresirane da postanu njezini članovi. Ne bi se s tim složio ni Dragan Šimunac, autor knjige *Čokolada – uvijek tako dobra* (Zagreb, Grafem, 2002.) u kojoj ležernom žurnalističkom manirom iznosi mnoštvo zanimljivosti o ovoj globalno omiljenoj slastici.

Čokolada je svoj put započela kod drevnih Olmeka i Asteka, koji su vjerovali da piće spravljeno od sjemenki kakaovca zvano "chocholatl" može ublažiti bol i stimulirati misli. Danas su nutricionisti revidirali mišljenje o čokoladi kao krivcu za pretilost, priznavši da za karijes, loš ten ili povećanu razinu kolesterola može eventualno biti odgovoran tek šećer koji se dodaje kakao masi kako bi se prikrila njezina gorčina.

Kako izgleda proces proizvodnje čokolade, demon-

strirala je posjetiteljima na otvaranju izložbe Vjera Mileta, dipl. ing. prehrambene tehnologije. Ima li čokolada antikancerogena i antidepresivna svojstva? Je li čokolada afrodisijak? Svakako je treba konzumirati kako bismo se osvjedočili u istinitost ovih tvrdnji.

Čokoladne poslastice "Kraša" i poznate "Milke" mogle su se okusiti na otvaranju izložbe, kako ne bi sve ostalo na riječima i fotografijama. Izložba je trajala od 9. do 26. veljače 2005., ali znatiželjnicima su dostupne brojne internet stranice posvećene čokoladi, koje nude čak i priče o čokoladi ili igrice.

U RODINOM KRAJU

ANA MALBAŠIĆ
Knjižnica Vladimira Nazora
djecja@kvn.hr

Svake godine tijekom travnja u Knjižnici Vladimira Nazora u Gajnicama obilježavamo Dan planeta Zemlje zanimljivim eko događanjima. Ove godine mjesec travanj protekao je u znaku rode. U suradnji s Javnom ustanovom Park prirode Lonjsko polje organizirali smo izložbu kojom smo članovima naše Knjižnice i svim stanovnicima i posjetiteljima Gajnica željeli predstaviti Lonjsko polje.

Izložba koju smo nazvali U RODINOM KRAJU predstavila je kulturne i prirodne značajke i osobitosti donjoposavskog kraja.

Na izložbi su bile prikazane drvene posavske korablje, vezom bogate narodne nošnje, stari uporabni

predmeti, zanati kojima se bave tek rijetki, ali i svo bogatstvo biljnog i životinjskog svijeta.

Nizinski kraj uz Savu i močvare Lonjskog polja pružaju specifične životne uvjete. Sve je manji broj stanovnika koji ovdje žive i bave se poljoprivredom, gotovo jedinim mogućim načinom privređivanja. Tek zadnjih nekoliko godina sve veći broj posjetitelja traži nove mogućnosti za razvoj turizma.

Gospodin Edvard Bogović, voditelj Službe za promidžbu i turističke djelatnosti Parka prirode Lonjsko polje, bio je gost naše Knjižnice 15. i 26. travnja. On je nazočne učenike četvrtih razreda OŠ Dragutina Domjanića upoznao s Parkom prirode Lonjsko polje. Tijekom susreta prikazan je DVD s izvornim zvucima glasova životinja snimljenim u Lonjskom polju. Bio je to susret koji smo organizirali u tri različita termina zbog iznimno velikog interesa, a zaključak je nakon svakog susreta bio: Lonjsko polje obvezno treba vidjeti. Nadamo se da ćemo krajem svibnja na izletu u Čigoč - prvo europsko selo roda, provjeriti jesu li se sve rode ovoga proljeća vratile u svoja gnijezda!

Zanimljiviji dio ove akcije bila je i izložba originalnih ilustracija autorske slikovnice Andree Petrlik-Huseinović CICONIA CICONIA BIJELA RODA. Autorica je za slikovnicu osvojila Grand Prix na Oita bijenalu ilustracija u Japanu 2004. godine.

www.pp-lonjsko-polje.hr

Zainteresiranima preporučujemo posjetiti

DEVEDESET I DEVET PJESAMA I JOŠ JEDNA

RUŽICA CINDORI
Knjižnica Vladimira Nazora
djecja@kvn.hr

U Knjižnici Vladimira Nazora u Kustošiji 27. travnja 2005. održan je susret s najdugovječnijim hrvatskim književnikom. Nazvan je *Devedeset i devet pjesama i još jedna* po knjizi izabranih pjesama Dragutina Tadijanovića koju je prošle godine objavio zagrebački nakladnik "Školska knjiga".

U svojoj stotoj godini (koju će navršiti 4. studenoga ove godine) ovaj živući klasik hrvatske književnosti još je duhovit sugovornik, začudno dobrog pamćenja, zanimljiv kozer i elokventan pripovjedač.

Među brojnim pitanjima koje su mu okupljena djeca i odrasli poklonici postavili, valja izdvojiti ovo: "Bojite

li se smrti?". Tadija se nije zbunio, već je u dahu odgovorio: "Ne, ona se mene boji!".

Iako mnogo putuje, Tadijanović je još uvijek i književno aktivan. Za "Školsku knjigu" priprema izdanje svojih pisama, a veseli se svakoj pročitanoj knjizi.

Iako mu je naporno potpisivati vlastite knjige, on se trudi svakome udovoljiti i napisati osobnu posvetu, čitavo ime i prezime te datum. "Sretan sam, kako ne bih bio sretan!" izjavio je na kraju, a mi smo ga oduševljeno ispratili – pjesmom.

PRIKUPLJAJU SE KNJIGE ZA NOVU KNJIŽNICU U MARIJI GORICI

*mr. sc. ŽELJKA NENADIĆ-TABAK
Knjižnica Hrvatskog instituta za povijest
zeljkatabak@yahoo.co.uk*

U općini Marija Gorica upravo je u tijeku završetak građevinskih radova koji se izvode na krovu kuće u kojoj će biti smještena buduća narodna knjižnica Marija Gorica. Općinsko vijeće je u svibnju 2004. usvojilo odluku o osnivanju knjižnice te otkupilo odgovarajući prostor i započelo s njegovim renoviranjem. U 2005. planiraju se radovi na uređenju unutrašnjeg prostora te nabava potrebne opreme za novu knjižnicu.

U tijeku je prikupljanje i inicijalnog fonda knjižne građe određenog u iznosu od 5000 jedinica kako bi se zadovoljili propisani Standardi za narodne knjižnice. Dosad je prikupljeno cca. 2 500 knjiga među kojima se nalaze naslovi za djecu i mlade, beletristika, knjige iz znanosti te nešto referentne literature.

Neke knjige su stigle kao pojedinačna donacija stanovnika općine, a većina je poklon knjižnica iz Zagreba i Zagrebačke županije. Općina Marija Gorica se najsrdačnije zahvaljuje knjižnicama Prečko, Medveščak, Novi Zagreb, Sesvete, Velika Gorica, S. S. Kranjčević, Marin Držić, August Cesarec, Glazbenom odjelu Gradske knjižnice Zagreb te knjižnici HAZU, koje su poklonile veći broj knjiga za fond buduće knjižnice u Mariji Gorici.

Nadamo se pomoći i odazivu i kolegica iz drugih knjižnica čiji bi poklon u knjigama omogućio da se u što kraćem roku prikupi potreban inicijalni fond knjiga. Svoje donacije možete slati direktno na adresu općine Marija Gorica - Gorička 17, 10 299 Marija Gorica, s naznakom: Knjige za novu knjižnicu / ili poslati obavijest o mogućoj donaciji na e-mail adresu autorice teksta

Po svršetku prikupljanja inicijalnog fonda planiraju se i poslovi na stručnoj obradi knjiga.

Buduća knjižnica Marija Gorica nalazit će se u samom središtu mjesta, u neposrednoj blizini OŠ Ante Kovačića te će imati prostor namijenjen djeci i mladima i prostor za odrasle korisnike s malom čitaonicom. Tavanski prostor se planira urediti kao manja galerija u kojoj će izlagati umjetnici marijagoričkog kraja. Uz to uredio bi se i manji turističko-informacijski centar koji bi radio na afirmiranju seoskog turizma te prirodnih i kulturnih vrijednosti Marije Gorice i okolnih mjesta.

Marija Gorica je poznata kao kraj u kojem je rođen veliki književnik Ante Kovačić. Kuća u kojoj je književnik živio nalazi se u neposrednoj blizini centra i buduće knjižnice. Osim Kovačićeve kuće za svakog posjetitelja Marije Gorice bit će zanimljiv i obilazak barokne župne crkve te manjih kapelica u Svetom Križu i Kraju Donjem.

U Svetom Križu posjetitelji mogu uživati u izvanredno lijepom pogledu s poznatog svetokriškog vidikovca, a koji se prostire sve do Samobora, Žumberačkog gorja i grada Mokrica. Uz svetokrišku kapelicu nalazi se i grob poznatog pjesnika Stjepana Jakševca.

U neposrednoj blizini Marije Gorice nalaze se i dva izvanredno lijepa i očuvana dvorca – dvorac Januševac i Laduč koji se ističu kao najljepši dvorci Hrvatskog zagorja.

Nakon obilaska ovih kulturnih znamenitosti, posjetitelji mogu uživati u šetnji po lijepom brežuljkastom marijagoričkom kraju te svoj posjet okončati u Ladanjskom raju poznatom po dobrim domaćim speci-

